

SENJ, Velika vrata

podignute nove kule: *Leonova kula*, *Lipica*, *Šabac*. U tako zaštićenu prostor u obliku peterokuta, prilagođena konfiguraciji terena, izgrađuje se srednjovj. Senj. Gradsku strukturu obilježavaju uske, krivudave ulice, oživljene lukovima i balaturama te drugim arhit. detaljima na pročeljima kuća. Veličinom i oblikom ističe se renesansno-barokni trg *Cilnica* (*Velika placa*) s klasicističkom fontanom u sredini. S I su strane trga uz *Kaštel* velika vrata iz 1779. na kojima završava Jozefinska cesta Karlovac – Senj. Na trgu *Mala placa* (tzv. *Campuzia*) nalazi se gotička gradska vijećnica s gradskom ložom iz XIV. st. Važne su arhit. cjeline kuća s renesansnim »lavljim dvorištem« iz XV. st., gotičko-renesansna kuća Vukasović iz XV. st. (barokna nadogradnja u XVIII. st.), kuća Homolić (poznatija kao kuća uskočkih vojvoda Daničića) s renesansnom triforom, kuća uskočkoga kneza Martina Posedarskoga s renesansnim kamenim pročeljem i kuća Domazetović zvana »Ferajna« iz XVIII. st.

Jednobrodna romanička katedrala *Sv. Marije* sagrađena je oko sred. XII. st. U XVIII. st. katedrali su dograđene dvije bočne lađe i postavljeni novi barokni oltari i namještaj. U crkvi se nalazi gotička grobnica senjskoga biskupa Ivana Cardinalibusa iz 1392. te renesansni reljef *Sv. Trojstva* iz 1491. s najstarijim prikazom hrv. grba. – Usred Senja stajala je do 1943. trobrodna renesansna crkva *Sv. Franje* (1559), znamenita po nadgrobnim pločama. Na Artu (Park senjskih književnika) nalazi se izvorno renesansna zavjetna mornarska crkva *Sv. Marije*, barokizirana u XVIII. st. Na brdu iznad grada stoji renesansna tvrđava *Nehaj*; sagrađio ju je 1558. senjski kapetan Ivan Lenković, a na njoj se nalazi njegov grb (nekada na crkvi *Sv. Franje*). Tvrđava je u osnovi četverokut s jakim zidinama, ima dva kata i male ugaone kule na vrhu; restaurirana je 1977. i u njoj se uređuje Muzej senjskih uskoka. Biskupski i kaptolski arhiv, velika knjižnica i zbirka sakralne umjetnosti XIII – XX. st. smješteni su u palači Carina iz XVIII. st. (župni dvor). *Gradski muzej* ima sjedište u palači Vukasović (zbirke arheol. nalaza, kamenih ulomaka i etnograf. predmeta).

LIT.: Senj, Hrvatski kulturni spomenici, I, Zagreb 1940. – M. Viličić, Arhitektonski spomenici Senja, Rad JAZU, 1971, 359. – A. Glavičić, Vodič po Senju i okolici, Senj 1974. – Senjski zbornik, I (1965); X – XI (1983 – 84). – Horvat – Matejčić – Prijatelj, Barok. A. Gl.

SENJANIN, GRGUR → GRGUR SENJANIN

SENJANOVIĆ, Petar, graditelj (Split, 14. I. 1876 – 17. VII. 1955). Završio Visoku tehničku školu u Beču. God. 1899 – 1913. radi na gradnji austr. državnih željeznica u Dalmaciji i u Tirolu te na povezivanju J i S Hrvatske ličkom i unskom željeznicom. Bio je upravitelj tehničkoga ureda u Splitu, gdje radi na obnovi gradskoga vodovoda, plinari, elektrifikaciji grada; 1914. izradio prvi regulacijski plan grada te pridonio donošenju građevinskih propisa za Split a zaslužan je i za izgradnju nove industrijske luke. Od 1929. direktor je Željezničke direkcije u Zagrebu; 1930 – 37. pomoćnik ministra za promet u Beogradu. – U ostvarenim projektima

(restauracija na Marjanu, 1912; vile Katunarić, Antičević, Manola, Tudor, 1910 – 14; zgrada Zadružnoga saveza, 1914 – 18; stubište na Marjan, 1922 – sve u Splitu) prisutni su utjecaji dalm. graditeljske tradicije te secesijske dekoracije. Neizveden mu je projekt Banovinske palače u Splitu (s J. Pičmanom, 1935). Pisao stručne i polemične članke o dalm. arhitekturi, problemima željeznice i luke. Njegov je arhiv pohranjen u Naučnoj biblioteci u Splitu.

BIBL.: O građevnim prilikama u Splitu, Jedinstvo, 1896, 68 – 73; *Dioklecijanova palača i položaj nove katedrale u Splitu*, Sloboda, 1907, 14; *Zur Frage der Erhaltung des alten Bischofspalastes in Spalato*, Split 1910; *Stil našeg doba*, Jug. 1911, 1; *Studija za situiranje nacionalnih spomenika i nove banovinske palače*, Split 1935; *Nova splitska luka u Solinsko-vranjickoj uvali*, Split 1939.

LIT.: D. Kečkemet, Moderna arhitektura u Dalmaciji, Arhitektura, 1976, 156 – 157. – S. Piplović, Doprinos Petra Senjanovića uređenju starog Splita, Kulturna baština, 1978, 7 – 8. – T. Premerl, Hrvatska moderna arhitektura između dva rata, Zagreb 1990. – M. Kezić, Arhitektura secesije u Splitu, Split 1991. D. Kt.

SERDAR, Višnja, fotografkinja (Zagreb, 13. VI. 1942). Završila Školu primijenjene umjetnosti 1962, potom studirala povijest umjetnosti u Zagrebu. Fotografira uglavnom lica djece i staraca te portrete umjetnika, senzibilno bilježeći izraz osobnosti. Fotografijama oprema kataloge i izložbe (*13 dana u NR Kini*, Zagreb 1975; *Drevna kineska kultura*, Zagreb 1984), monografije (*Ljerkina Njers*, 1990), akcije (Antiratna likovna keramička radionica, 1991 – 93) i knjige (*Ž. Čorak, Zagreb, pisani prostor*, Zagreb 1994) – Samostalno izlagala u Zagrebu, Karlovcu, Sisku i Varaždinu.

LIT.: Ž. Koščević, 13 dana u NR Kini (katalog), Zagreb 1975. – M. Baričević, Višnja Serdar (katalog), Zagreb 1978. – Ž. Koščević, Jesenja šetnja Pekingom (katalog), Zagreb 1985. R.

SERŠIĆ, Emil, arhitekt (Baška na Krku, 12. XII. 1927). Diplomirao je na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu 1958 (Z. Stričić). Radio je u projektnom birou »Löwy«, a od 1967. na čelu je »Tehnoprojekta« u Zagrebu. Rješava najraznovrsnije arhit. zadatke, od društvenih i poslovnih objekata do kolektivnih i individualnih stambenih zgrada. U njima iskazuje racionalan pristup i znatnu sposobnost prilagođivanja specifičnim uvjetima zadataka. Utemeljena na analitičkome postupku, njegova je arhitektura suzdržana po izrazu a funkcionalna po sadržaju. Samostalno je projektirao središnji društveni objekt (SKUC) u studentskome naselju »Sava« u Zagrebu (1979, dogradnja 1987), studentski dom »Podmurvice« u Rijeci, robnu kuću u Krku (1982), narodno sveučilište u Samoboru (1984), bogoslovno sjemenište u Rijeci (I. faza, 1986 – 87) i više kolektivnih i individualnih stambenih kuća na Krku, a u suradnji s M. Salajem hotel u Virovitici (1966), franjevačko sjemenište u Samoboru (1966) i crkvu *Sv. Križa* u Novom Zagrebu (1969). Stambeno-poslovni kompleks »Dubrava-Centar« u Zagrebu (1971) projektirao je u suradnji s R. Milinčevićem i K. Govekar. Suautor je natječajnih projekata za tipske dječje vrtiće u Zagrebu (1959), muzej u Beogradu (1961), robnu kuću u Sarajevu (1962) i hotel u Kruševcu (1964).

LIT.: Arhitektura u Hrvatskoj 1945 – 1985, Arhitektura, 1986, 196 – 199. – I. Maroević, Zagrebačka arhitektura osamdesetih godina, Radovi IPU, 1992, 16. Ž. D.

SERTIĆ, Zdenka, slikarica (Sv. Ivan Zelina, 16. I. 1899 – Zagreb, 19. XII. 1986). Studirala na Višoj školi za umjetnost i umjetni obrt u Zagrebu od 1917 (Lj. Babić). Usavršavala se u Berlinu (1922) i Parizu (1925). Radila je u Etnografskome muzeju u Zagrebu. Likovno je obrađivala motive na čipkama i vezovima, ukrase na tikvicama, pisanicama, keramičkom posuđu i preslicama. Izradila je mnogobrojne ilustracije za studije i knjige *O tehnikama ženskog ručnog rada* (1928), *Folklore in Jugoslavien-künstlerische Gestaltung* (1957) i *Zehn Reisen durch die jugoslawische Folklore* (1966). Njezini prikazi nar. nošnji reproducirani su na plakatima, razglednicama i poštanskim markama. Sudjelovala na izložbama u zemlji i inozemstvu (Zagreb, Osijek, Pariz, Barcelona, Berlin, Zürich, Bruxelles, Rotterdam).

LIT.: V. Zlamalik, Folklor u umjetnosti Zdenke Sertić, Vijesti MK, 1963, 6. – R. Gotthard-Skiljan, Plakat u Hrvatskoj do 1941 (katalog), Zagreb 1975. – Z. Tonković, Grupa hrvatskih umjetnika 1936 – 1939 (katalog), Zagreb 1977. M. Bač.

SESVETE, selo I od Zagreba. Župna crkva *Svih Svetih* barokna je građevina s kupolom sagrađena oko 1756; oslikana je baroknim zidnim slikama. Na glavnom pročelju ima dva zvonika, a na prozorima lijepe rešetke od kovana željeza. U crkvi su dva ranobarokna kaleža, rokoko kalež i monstranca, pacifikal i svijećnjak. Jednokatna kurija sagrađena je 1784. Zavičajni muzej Prigorja u Sesvetama, osn. 1977, smješten je u baroknoj kuriji i sadrži arheol., etnograf. i pov. zbirku.

LIT.: A. Horvat, U povodu dilema o crkvi u Sesvetama, Iz starog i novog Zagreba, V, Zagreb 1974. R.